

Formannen avsluttet diskusjonen med en takk til talerne for de mange interessante og vektige innlegg, og til forsamlingen for godt fremmøte.

REGULERENDE BESTEMMELSER FOR OMSETNING AV TORVSTRØ.

PÅ foranledning av «Foreningen av torvstrøfabrikker» har Trustkontrollrådet i møte den 19. januar i år fastsatt regulerende bestemmelser for omsetning av torvstrø. Vi tillater oss her å gjengi en avskrift av kontrollrådets forhandlingsprotokoll, hvorav bestemmelsene vil fremgå. Dessuten gjengis «Bestemmelser om salg av torvstrø», som er vedtatt av «Foreningen av torvstrøfabrikker».

Utskrift av Kontrollrådets forhandlingsprotokoll for møtet den 19. januar 1934 for så vidt angår nedennevnte sak.

År 1934 den 19. januar holdt Kontrollrådet møte. Til stede var Kontrollrådets medlemmer, kontrolldirektøren, konsulent Gunnar Hansen og sekretæren.

Rådssak nr. 801:

Spørsmål om fastsettelse av minstepriser for torvstrø.

Kontrolldirektøren fremla:

- 1) P. M. av 20. desember 1933 fra konsulent Gunnar Hansen med de dokumenter som var nevnt i en vedlagt dokumentfortegnelse av samme dag.
- 2) P. M. av 17. januar 1934 med vedlagte skrivelse av 16. januar 1934 fra Foreningen av torvstrøfabrikker til Trustkontrollkontoret.

Som det fremgår av dokumentene har Foreningen av torvstrøfabrikker den 11. oktober 1933 henvendt sig til kontrollmyndighetene med henstilling om at det må bli fastsatt minstepriser på torvstrø. Foreningen uttaler i skrivelsen at torvstrø blir solgt til så lave priser at driften for mange fabrikker blir tapbringende og at de av den grunn holder på å bryte sammen.

Til stede i dagens møte kom:

- 1) For *Foreningen av torvstrøfabrikker*:
Brukseier Ragnv. Ihle, grosserer Fredrik Nilsen, formannen, Per Schøning.
- 2) For *Hallingby Torvstrøfabrikk*:
Disponent Harald Skarderud.

- 3) For *Støvnermosen Torvstrøfabrikk*:
Driftsbestyrer L. Fossum
- 4) For *Selskapet for Norges Vel*:
Gårdbruker Tr. Sverdrup.
- 5) For *Det norske myrselskap*:
Ingeniør A. Ording.
- 6) For *Norske Melkeproducenters Landsforbund*:
Disponent G. Rømcke Moe.

Dessuten var følgende varslet: Oslo Renholdsvesen, Eidskog kommunale Torvstrøfabrikk, A/S Hernæsmyren, Torvstrøfabrikant Veberg, Lasken Torvstrøfabrikk, Tassebek Torvstrøfabrikk, Sundland Torvstrøfabrikk, Vormen Torvstrøfabrikk, Korslund Torvstrøfabrikk, Bjerke Torvstrøfabrikk, Ragnvald Bergs Torvstrøfabrikk, Myhre Torvstrøfabrikk, Hillestad Torvstrøfabrikk, Grandalsmosen Torvstrøfabrikk, A/S Strinden Torvstrøfabrikk, men det møtte ingen for dem.

Grosserer Fredrik Nilsen fremla et forslag til bestemmelser fra Foreningen av torvstrøfabrikker om salg av torvstrø.

Kontrolldirektøren fremla et utkast til bestemmelser for omsetning av torvstrø. Han meddelte at utkastet hadde vært drøftet med representanter for Foreningen av torvstrøfabrikker, Selskapet for Norges Vel, Det norske myrselskap og Norske Melkeproducenters Landsforbund dagen i forveien. I de bestemmelser som man var blitt enige om hadde direktøren dog foretatt et par endringer, som han refererte.

Det fremlagte utkast til regulerende bestemmelser blev gjort til gjenstand for drøftelse. De fremmøtte representanter for torvstrøfabrikkene var alle enige i at der blev utferdiget regulerende bestemmelser og hadde heller ingen innvendinger å gjøre mot de enkelte deler av utkastet. Grosserer Fredrik Nilsen påpekte dog en tilføielse til § 3 som var ønskelig, nemlig at også almenningfabrikker burde undtas fra reguleringen. De fremmøtte representanter for Det norske myrselskap og Norske Melkeproducenters Landsforbund reiste ikke innsigelse mot at regulerende bestemmelser blev vedtatt. Representanten for Selskapet for Norges Vel uttalte, at han helst hadde sett at ingen bestemmelser blev gitt.

Efter at partsforhandlingene var avsluttet, fremkom *kontrolldirektøren* med slik

innstilling:

«Jeg henviser til de fremlagte oppgaver over torvstrøfabrikkenes omkostninger, salgspriser og regnskapsresultater i årene 1930—1933. Ved disse oppgaver må det ansees godtgjort at der i dette erhverv i stor utstrekning beregnes priser som må karakteriseres som urimelig lave, idet de i mange tilfelle er likefrem tapbringende. Også de øv-

rige vilkår som trustlovens § 14 fastsetter for inngrep, må her antas å være til stede. Konkurransen innen erhvervet må nemlig ansees å foregå på slik måte at den ikke vil antas å medføre ophevelse av det mislige forhold. Jeg henviser herom til de forskjellige mislykkede forsøk som har vært gjort på å få istand overenskomst til regulering av prisene. Inngrepet må også antas nødvendig for å hindre at konkurransen innen erhvervet innskrenkes eller vanskeliggjøres til skade for almene interesser og for å verne erhversdrivende mot åpenbart utilbørlig konkurranse. I den henseende legger jeg vesentlig vekt på at der under de nuværende vanskelige tider er av den største betydning å hindre at pris konkurransen innen et erhverv får slik karakter at den skaper fare for at bedriftene bukker under til skade ikke bare for bedriftene selv, men også for de funksjonærer og arbeidere som mister sitt arbeide.

Av de her anførte grunner finner jeg å burde foreslå regulering i medhold av trustlovens § 14. Jeg finner det mest praktisk at regulering foretas i den form at Foreningen av torvstrøfabrikker bemyndiges til å treffe prisbestemmelser som blir bindende også for utenforstående fabrikker, dog selvfølgelig under den fornødne kontroll fra myndighetenes side. Det utkast som jeg fremlegger, blev drøftet igår med representanter for foreningen og for Selskapet for Norges Vel og Det norske myrselskap og Norske Melkeproducenters Landsforbund. Utkastet fremkalte hverken igår eller under forhandlingene idag noen innsigelse fra de interesserte, bortsett fra at Selskapet for Norges Vel helst ikke ønsket noen regulering foretatt.»

Kontrollrådets flertall, *formannen, H. C. Henrichsen, Redvald Larssen og Wankel*, var enige med kontrolldirektøren i at de av ham nevnte vilkår for innskriden etter trustlovens § 14 var til stede og at der var grunn til å gripe inn slik som foreslått. Til begrunnelse herfor fant de i det vesentlige også å kunne henholde sig til det som var anført av direktøren. Rådets medlem *Thorvik* fant ikke å kunne stemme for direktørens forslag og anførte til begrunnelse herfor følgende:

«Når det skal fastsettes regulerende bestemmelser med sikte på minstepriser for torvstrø, må man være opmerksom på at der finnes mange andre ting å bruke istedenfor denne vare. Om det ene eller annet strømiddel blir benyttet, er for en stor del et prisspørsmål. Av den grunn må man med den lille kjøpeevne som jordbrukerne i disse dager har, være ytterst varsom med å gå til skritt som kan ha prisforhøielse til følge. Blir prisene satt for høit, kan virkningen lett bli at torvstrøforbruket går ned, således at både fabrikkene og forbrukerne alt i alt kommer til å tape på reguleringen. — Dessuten bør en fastsettelse av minstepriser for torvstrø skje efter varens kvalitet, særlig efter tørrhetsgraden. Utgangspunktet må være at hver balle i upresset stand skal inneholde et visst volum. Og prisene bør så settes særskilt for torvstrø og torvmuld efter vekten, således at fabrikkene

får en lavere pris for de baller som har en stor vekt enn for de som har en liten. På denne måte blir der ved prisansettelsen tatt hensyn til varens tørrhetsgrad, som er av avgjørende betydning for varens opslugningsevne og dermed for dens anvendelighet. - Idet jeg ikke føler mig forvisset om at de grunnsetninger jeg nu har nevnt for ansettelsen av prisen på torvstrø, vil bli fulgt, og for øvrig henviser til det som er anført av representanten for Selskapet for Norges Vel, finner jeg ikke å kunne stemme for de foreslåtte regulerende bestemmelser for omsetning av torvstrø.»

I henhold hertil fattet *Kontrollrådet* overensstemmende med kontrolldirektørens innstilling med 4 mot 1 stemme følgende

vedtak:

«Bestemmelser for omsetning av torvstrø.

I medhold av § 14 i lov av 12. mars 1926 om kontroll med konkurranseinnskrenkninger og om prismisbruk med endringslov av 30. juni 1932 fastsettes herved følgende bestemmelser for omsetning av torvstrø:

§ 1.

Enhver fabrikk som selger torvstrø til bruk her i landet, skal være forpliktet til å overholde de bestemmelser om priser, salgs- og leveringsvilkår, kvalitet, emballasje og andre omsetningsforhold som til enhver tid er fastsatt av «Foreningen av torvstrøfabrikker», i tilfelle med de forandringer som fastsettes av kontrollmyndighetene.

§ 2.

«Foreningen av torvstrøfabrikker» må ikke sette i kraft slike bestemmelser som er nevnt i § 1 eller foreta forandringer i dem før tidligst en måned etter at bestemmelsene er innmeldt til Trustkontrollkontoret, med mindre kontoret gir samtykke til det. Før foreningen vedtar forandringer, skal den såvidt mulig gi utenforstående fabrikkers samt Selskapet for Norges Vel anledning til å uttale sig. Kontoret kan når som helst opheve eller forandre de bestemmelser som foreningen treffer efter § 1. Foreningen skal til enhver tid holde samtlige fabrikkers underrettet om de bestemmelser som fastsettes i medhold av denne kunngjørelse.

§ 3.

Bestemmelsene i §§ 1 og 2 gjelder ikke for torvstrøfabrikker som drives av samvirkelag for så vidt angår salg til deres egne medlemmer, eller for kommunale torvstrøfabrikker for salg til forbrukere i vedkommende kommune, eller for almenningsfabrikker ved salg til bruksberettigede. Kontrollkontoret kan i særlige tilfelle innrømme andre undtagelser fra bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 4.

Kontrollkontorets avgjørelser efter §§ 2 og 3 kan innbringes til prøvelse av Kontrollrådet innen 8 dager efter at vedkommende har

fått underretning om avgjørelsen. Anken har ikke opsettende virkning.

§ 5.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Overtredelse av de bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne kunngjørelse, kan medføre straffansvar efter trustlovens §§ 27 og 28, som er sålydende:

§ 27.

«Den som overtrer denne lov eller noen i medhold av loven truffet bestemmelse eller som medvirker til det, straffes med bøter op til kr. 100.000.00 eller med fengsel op til 3 måneder eller med begge deler. På samme måte straffes forsøk. Overtredelsen regnes som forseelse.

Den som ved uaktsomhet forser sig som foran nevnt, straffes med bøter».

§ 28.

«Er en handling som er straffbar efter § 27 foretatt under utøvelse av erhvervsvirksomhet, kan retten til å drive det erhverv fradømmes den skyldige for alltid eller for en tid av op til 5 år».

Bestemmelser om salg av torvstrø.

I medhold av Trustkontrollrådets kunngjørelse av 19. januar 1934 fastsettes herved følgende minstepriser og bestemmelser for salg av torvstrø her i landet:

Minstepris franco kjøperens stasjon eller dampskipsanløpssted ..... kr. 1.90 pr. balle
 Minstepris tilkjørt kjøperen med hest eller bil .... » 1.90 —»—
 i en omkrets fra vedkommende fabrikk av 30 km. Leveres strøet tilkjørt utenfor denne sone, beregnes der et tillegg av 1/2 øre pr. balle for hver km.

Minstepris avhentet ved fabrikk pr. balle kr. 1.70.

Til forhandlere, innkjøpslag og agenter innrømmes en rabatt av 5 %. Til forbrukere må denne rabatt ikke innrømmes.

Kontanrabatt innrømmes ikke.

Ovennevnte priser er basert på 30 dagers kreditt.

All provisjon betales efter fradrag av frakt.

1 balle torvstrø eller torvmuld må ha et bestemt innhold av 8½ hl. løs torv før pressingen.

Disse bestemmelser trer i kraft fra og med den 26. januar 1934,

Foreningen av torvstrøfabrikker.

A. Ordning.
(sign.)

Ragnv. Ihle.
(sign.)

Fredrik Nilsen,
(sign.)